

BUDGET

2023

OCH

EKONOMIPLAN

2024-2025

www.mise.ax

Godkänd av styrelsen 23.11.2022

Godkänd av stämman xx.xx.2022

Innehåll

1. VERKSAMHETSLEDARENS INLEDNING	2
2. ORGANISATION	3
2.1 MEDLEMSKOMMUNER	3
2.2 AVFALLSPLAN 2020–2030	3
2.3 MISES STYRELSE	4
3. UTVECKLING OCH OMVÄRLDSBEVAKNING VAD AVSER AVFALL	4
4. VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR 2023.....	4
5. PERSONAL	5
5.1 PERSONALBUDGET	5
5.2 PERSONALPROGRAM.....	6
6. FÖRVALTNING	6
7. FINANSIERING.....	7
7.1 INTÄKTER	7
8. AVFALLSHANTERINGSSYSTEMET.....	8
8.1 PROJEKT.....	9
8.2 STYRANDE DOKUMENT.....	11
9. AVFALLSPLAN 2020–2030.....	11
10. MISE VISION 2030.....	11
10.1 ÅLANDS HÅLLBARHETSAGENDA	12
11. KONCERNEN	13
12. FUNKTIONER I KOMMUNAL AVFALLSHANTERING	14
13. MISE STYRS AV MEDLEMSKOMMUNERNA.....	15
14. BUDGETEN I SIFFROR.....	16
15. RESULTATRÄKNING 2023 OCH EKONOMIPLAN 2024–2025 SAMT FINANSIERING	17
15.1 LÅNGFRISTIGA LÅN, GRUNDKAPITAL SAMT KAPITALTILLSKOTT	18
15.2 BUDGET RESULTATRÄKNING MED OLIKA TJÄNSTER	20
16. INVESTERINGAR	21
17. EKONOMISKA FÖRKLARINGAR TILL BUDGETEN	22

1. VERKSAMHETSLEDARENS INLEDNING

Genom att sortera ditt avfall kan vi bättre utnyttja resurserna. Avfall definieras i lagen som något som ska kasseras, men bara för att just du inte vill eller behöver något längre kan det bli en tillgång för någon annan. Hela, rena och fungerande saker och textilier kan med fördel ges bort, säljas på loppmarknad eller skänkas till biståndsorganisationer. Matavfall kan bli biogas eller kompost, förpackningar och återvinningsmaterial kan bli nya material och det brännbara avfallet återvinnas till värme och el. Sortering av avfall ger bättre möjligheter för återanvändning och materialåtervinning. Detta sparar energi och naturresurser.

2023 kommer Mise fokusera på sortering. Den fastighetsnära avfallshanteringen i både fyrfackskärl och flera kärl kommer utvecklas för att förenkla för hushållen. Fyrfackssystemet kommer att utökas med flera möjligheter till olika tömningsintervall, framförallt för att fler ska ha möjlighet att kunna ha MiseÅttan. Att vid fastigheten ha både A och B kärl ökar möjligheten till att ytterligare öka sorteringen av avfall på ett enkelt och smidigt sätt. För mer skrymmande avfall eller större mängder så finns Mise ÅVC och Misebilen (Mobil ÅVC). Mises övriga tjänster ska ses över så att de uppfyller service, miljö och ekonomiska mål. Utredningar och mindre projekt ska genomföras för att ytterligare klättra högre upp i avfallstrappan med syfte att uppnå cirkulär ekonomi.

I Mises avfallsplan har man satt upp ett antal mål som ska genomföras under en 10 års period. Syftet med avfallsplanen är att beskriva avfallshanteringen och analysera förutsättningar samt ange ambitionsnivå och riktning för en hållbar utveckling på avfallsområdet i Mises medlemskommuner. Målet är att avfallsplanen är ett aktivt verktyg som används vid beslutsfattande så att planens syften uppfylls. Planen ska också säkerställa att Mise arbetar långsiktigt, transparent och planenligt. Målet är att avfallshanteringen inom Mise ska fungera mer cirkulärt om 10 år gällande miljö, ekonomi och social hållbarhet. Dagens avfall ska ses som morgondagens resurs och alla kan hjälpa till!

Sofie Dahlsten
Verksamhetsledare, Mise

2. ORGANISATION

Mise är avfallsmyndighet för de kommuner på Åland som ingår i samarbetet och är organiserat som ett kommunalförbund. Mises uppgift är att ta hand om kommunernas lagstadgade uppgifter enligt Landskapslag om tillämpning av rikets avfallslag (2018:83). Avfallslagens syfte är att i första hand minimera avfall, i andra hand återanvända produkter, i tredje hand materialåtervinna avfallet, i fjärde hand energiåtervinna och sist deponera. Prioriteringsordningen kallas avfallstrappan och ska genomsyra allt arbete.

Figur 1. EU:s avfallstrappa är uppdelad i 5 steg: 1. Minimera mängden avfall. 2. Återanvändning. 3. Återvinning. 4. Energiåtervinning. 5. Deponering.

2.1 MEDLEMSKOMMUNER

2023 är följande kommuner medlemmar i kommunalförbundet: Mariehamn, Jomala, Hammarland, Lumparland, Kökar och Sottunga.

2.2 AVFALLSPLAN 2020–2030

Avfallsplanen fastslår vad Mise ska fokusera på för åren 2020–2025:

- Kommunal kontroll och insyn över avfallsflöden samt avfallsmängder
- Ett stabilt kommunalt avfallshanteringssystem
- Ökad kundnöjdhet och förståelse för avfallssystemet
- Avfallshanteringstjänster som leder högt upp i avfallstrappan
- Lätt att göra rätt i avfallssystemet
- Ökad återanvändning och ökad materialåtervinning
- Minska nedskräpningen
- Cirkulär ekonomi

Därutöver följer Mise de lagstadgade krav som gäller enligt avfallslagen, kommunallagen, förvaltningslagen och tillhörande bestämmelser eller övriga uppdrag från medlemskommunerna.

2.3 MISES STYRELSE

Mise styrelsen 2022–2024			
Ordinarie-	Kommun	Ersättare	Kommun
Anna Holmström (ordförande)	Mariehamn	Ingemar Johansson	Mariehamn
Tomas Boedeker (vice ordförande)	Jomala	Suzanne Milestad-Styrström	Jomala
Fredrik Häggblom	Mariehamn	Monica Grünér	Mariehamn
Elias Lindström	Mariehamn	Viveka Landgårds	Mariehamn
Anders T Karlsson	Hammarland	Anna Häger	Hammarland
Annsöfi Joelsson	Lumparland	Tomas Mörn	Lumparland
Madelene Ahlgren-Fagerström	Kökar	Eric Sandblom	Sottunga

Tabell 1. Styrelsens sammansättning 2022–2024

3. UTVECKLING OCH OMVÄRLDSBEVAKNING VAD AVSER AVFALL

Sortering av avfall är något som är på uppgång i omvärlden. Just nu pågår till exempel en stor omställning i Danmark där man inför ett fastighetsnära insamlingssystem med utsortering av 10 fraktioner. I Sverige har regeringen tagit beslut om att kommunerna får insamlingsansvar för allt avfall (inkluderat förpackningar och tidningar) vilket kommer att innebära nya insamlingssystem. Flera kommuner i Sverige som väntat på detta beslut kommer nu att införa fyrfacksystem. Fyrfacksinsamlingen har sedan det infördes tidigt 2000 tal utökats i många svenska kommuner. I Finland har man infört fyrfacksinsamling mer på frivillig basis och systemet ökar.

Värdet på återvunnet material har ökat, vilket medför att avfallet som resurs blir allt viktigare. Inköp till avfallshanteringen har ökat i pris och leveranser tar längre tid framförallt på grund av ökade bränslepriser och kriget i Ukraina.

4. VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR 2023

För budgetåret 2023 planeras för att utveckla de tjänster som nu Mise ansvarar för och skapa ett stabilt avfallshanteringssystem. Detta innebär ytterligare information och kundtjänsthantering till hushållen, vilket genomförs med en utökning av personalresurser med 0,2 årsanställda.

Fyrfackssystemet kommer utökas med flera olika möjligheter för tömningsintervall både för A-kärl och B-kärl.

I budget 2023 finns upptaget medel för ett nytt ekonomiprogram som ska anpassas för redovisning till kommuninformationssystemet. Det finns också medel för att utveckla faktureringsystemet och ärendehanteringssystemet. Information om fyrfackssystemet kommer uppdateras och en uppföljningsenkät om slamtömning kommer att genomföras. Ett projekt om information i Mises medlemskommuner är också upptaget i projektbudgeten.

Textilinsamling i enlighet med lagkrav från 1.1.2023 kommer att fortsätta på Mise ÅVC och Misebilen och samtidigt utreda hur Mise bäst kan ta tillvara resurserna bättre.

Investeringar under året är i ett mindre antal fyrfackskärl, kopiator och kontorsmöbler.

Det har också genomförts några kostnadsbesparingar i budgeten, främst på projekt som minskats eller lagts på framtiden.

5. PERSONAL

Personalen är Mises viktigaste resurs. Personalen arbetar med fakturering, kundtjänst, trafikledning, avfallsrådgivning, information och kommunikation, planering av avfallshanteringssystemet, upphandling och inköp, ärendehantering, tillsyn, ekonomi och projekt.

Det har visat sig sedan Mises tagit över den fastighetsnära avfallshämtningen att det finns ett behov av ökade resurser. 2022 budgeterades en kundtjänstmedarbetare/ekonomiassistent på 70%. Den tidsbundna tjänsten har avlastat flera funktioner samt gett ring effekter som till exempel minskat övertid och överbelastning. Det finns således ett behov av att fortsättningsvis stärka organisationen och ett förslag om en tidsbunden tjänst om 100% som kundtjänstmedarbetare/ekonomiassistent är föreslagen för 2023. Ytterligare en motivering för en tidsbunden tjänst är att projektet med nytt ekonomisystem kommer att behöva resurser under året.

5.1 PERSONALBUDGET

Personalstatistik						
Antal årsanställda	Bok 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Administrativ personal	8,2	9,0	9,0	9,2	8,2	8,2
Totalt antal årsanställda	8,2	9,0	9,0	9,2	8,2	8,2
Personalkostnader totalt	446 049 €	498 800 €	499 000 €	517 200 €	492 100 €	509 910 €
Inklusive arvoden						

Tabell 2. Antal årsanställda samt totala personalkostnader inklusive arvoden och bikostnader.

Mises anställda

Mises arbetsförhållanden är för 2023 enligt följande:

Arbetsförhållanden	Tills vidare/tidsbunden	Typ
Verksamhetsledare	100% tills vidare	tjänsteförhållande
Faktureringsansvarig/handläggare	100% tills vidare	tjänsteförhållande
Ekonomiansvarig	100% tills vidare	tjänsteförhållande
Miljöingenjör	100% tills vidare	tjänsteförhållande
Upphandlare/handläggare	100% tills vidare	tjänsteförhållande
Trafikledare/faktureringsassistent	100% tills vidare	arbetsavtal
Kundtjänstmedarbetare/ekonomiassistent	100% tidsbunden	arbetsavtal
Kundtjänstmedarbetare/information	100% tills vidare	arbetsavtal
Kundtjänstmedarbetare/inköp, växel	100% tills vidare	arbetsavtal
sommarextra	20% tidsbunden	arbetsavtal

Tabell 3. Sammanställning över arbetsförhållandena på Mises.

Mise är en arbetsplats där man samarbetar och hjälper varandra med arbetsuppgifter, detta gäller särskilt under semesterperioder och sjukfrånvaro.

Mise utreder alltid möjligheter att ta emot praktikanter, praoelever, studerande med flera för att utveckla potentiella arbetstagare, stödja samhället men också för att stärka den egna organisationen. Mise samarbetar med t.ex. Ålands yrkesgymnasium, Emmaus och AMS för olika slags praktik. Många olika slags utredningar på Mise har genomförts som en högskolepraktik.

Förändring mot budget 2022: en ökning med 0,2 årsanställda för en tidsbunden tillfällig kundtjänstmedarbetare och en ökning om 18 400€ av personalkostnaderna.

Budgetmotivering: Behov av att under året stödja kundtjänst med en tidsbunden tjänst samt ökningar med anledning av kollektivavtalsförändringar.

Planmotivering: stabilitet i organisationen för att under 2023–2024 lägga resurser på att uppfylla Avfallsplan 2020–2030.

5.2 PERSONALPROGRAM

Mise har antagit ett personalprogram som ger personalen möjlighet till friskvård, motion och utbildning. Programmet utgår också från delaktighet och samverkan där varje medarbetares röst ska vara hörd och kan påverka sin arbetssituation.

6. FÖRVALTNING

Mises verksamhet styrs av långsiktsplaner och kortsiktsplaner som rapporteras med olika frekvens genom rapporter till styrelsen.

Långsiktsplan	Ettårsplan	Rapport	Uppföljning
Information- och kommunikationsplan	Information- och kommunikationsplan	Information- och kommunikationsrapport	Halvår
Fakturahanteringsplan	Fakturaregisterplan	Rapport över fakturaregisterkorrigeringar	Halvår
	Faktureringsplan	Budgetuppföljning	Månad
	Fogdeplan	Rapport över obetalda fodringar	År
Kundtjänstplan	Kundtjänstplan	Kundtjänstrapport	Helår
		Kundtjänststatistik	Kvartal
Avfallsplan	Avfallshanteringsplan	Avfallsrapport	Halvår
	Upphandlingsplan	Uppföljning upphandlingar & avtal	Helår
Ekonomiplan	Ekonomiplan	Budgetuppföljning	Månad
		Hushållsstatistik	Halvår
Kontoplan			
Tillsynsplan	Tillsynsplan	Tillsynsrapport	Helår
Förvaltningsplan	Förvaltningsplan	Förvaltningsrapport	Helår
		Ärendestatistik	Halvår
Arkivplan		Gallringsbeslut	Helår

Tabell 4. En tabell över Mises långsiktsplaner, kortsiktsplaner samt uppföljningar.

7. FINANSIERING

Mises verksamhet finansieras utan driftstöd från medlemskommunerna. Intäkterna består i huvudsak med avfallsavgifter och mottagningsavgifter. Därutöver får Mise ersättningar för insamling av förpackningar som lyder under producentansvar. Mise ska helst producera årliga överskott så att tidigare års ackumulerade underskott på sikt tjänas in. Målet är att överskotten tillsammans med grundkapitalet (exklusive kapitaltillskott) ska ge positivt vinst/förlust konto inom en 5 års period från 2022. Finansiering av investeringar görs i huvudsak av lån. Mise ska aktivt arbeta för att erhålla EU-, landskaps- och övriga stöd.

Förändring mot budget 2022: inga budgeterade bidragsstöd. Investeringslån om 50 000€ för 2023 jämfört med 40 000€ 2022. Investeringslån för inköp av avfallskärl.

Budgetmotivering: det är osäkert att budgetera bidragsstöd eftersom man inte vet om de godkänns

Planmotivering: då stor osäkerhet råder för vilka stöd som kan godkännas finns inga stöd med i plan 2022–2023. Lånebehov i plan är 30 000€ år 2024 och 25 000 år 2025.

7.1 INTÄKTER

Kommunal avgift ska tas ut enligt 78 § i avfallslagen och ska täcka kostnaderna för bortskaffande av avfall. Mise tar också ut en grundavgift som ska täcka kostnader för avfallsrådgivning, förande av register, upprätthållande av avfallsinfrastruktur såsom bemannad återvinningscentral (Mise ÅVC), mobil ÅVC (Misebilen), återvinningsstationer, låsta hus och miljöpunkter. Grundavgiften täcker också hushållens kostnader för farligt avfall samt övriga uppgifter som anknyter till ordnande av avfallshanteringen. Avfallsavgiften ska motsvara servicenivån och uppmuntra till minskning av avfallens mängd och skadlighet samt följa prioriteringsordningen. Den kommunala avfallsavgiften består av en grunddel och en rörlig del. Den rörliga delen kan göra att grunddelen blir högre eller lägre. För 2023 har både grundavgifter och rörliga avgifter höjts.

GRUNDAVGIFTER

För varje avfallsavgift finns en grunddel som ska täcka kostnaderna för upprätthållande av avfallsmyndigheten, avfallsinfrastrukturen inom kommunalförbundets medlemskommuner, avgiftsfri mottagning av farligt avfall samt hantering av avfall till materialåtervinning. Grundavgifterna har justerats för att få högre kostnadstäckning för grundsystemet. Inom grundavgifter ingår också särskilda avgifter vid beslut i ärenden.

RÖRLIGA AVGIFTER

I avgifterna ingår det grundavgift och rörlig avgift. Den rörliga avgiften är kopplad till avfallsmängder, antal tömningar, transporter, avskrivningar av kärl, inköp av matavfallspåsar samt övriga tjänster som utkörningar påsar och kärl samt reparationer och kärlltvätt. Rörliga avgifter påverkas av Mises ingångna avtal och således påverkas också av olika index. Inför 2023 förväntas index för transporter stiga med minst 9,5 % och avfallskostnader med minst 7,4 %.

ÖVRIGA INTÄKTER

Övriga intäkter är ersättning från Proans för hantering av förpackningsmaterial, intäkter från uthyrning av komprimatorer och övriga administrativa intäkter.

Förändring mot budget 2022: Intäkter ökar med drygt 200 000€ jämfört med budget 2022.

Budgetmotivering: Indexjusteringar inom gällande avtal vad gäller kostnader för avfall och transporter har ökat och medför höjningar i taxan vilket ger ökade intäkter.

Planmotivering: planåren är beräknade med en generell ökning om 2 %, men korrigeras för indexjusteringar enligt avtal.

8. AVFALLSHANTERINGSSYSTEMET

Avfallshanteringsystemet i Mises medlemskommuner kommer för 2023 utgöras av Mise ÅVC (bemannad återvinningscentral) på Svinryggen i Jomala. Misebilen (mobil ÅVC) kommer att ha kompletterande ruttkörningar i tätbefolkade områden, framförallt för mottagning av farligt avfall och elektronik.

Avfallshanteringsystemet består också av ett antal obemannade låsta återvinningsstationer som endast är tillgängliga för Mises hushåll med Misekort. I anslutning till återvinningsstationerna finns på de flesta platser även låsta hus för insamling av brännbart avfall (insamling av bioavfall finns i de låsta husen på fasta Åland) för de hushåll som har den tjänsten istället för fastighetsnära avfallshämtning. Misekortet programmeras för denna tjänst. Antal återvinningsstationer, låsta hus och miljöpunkter anpassas på basen av anslutna hushåll i enlighet med riktlinjer från Avfallsplanen.

Det kan komma att behövas ett antal mindre miljöpunkter för att öka servicen i områden där flertalet hushåll har tjänsten MiseFyran. En ny sorts miljöpunkt har införts vid Mathishallen i Mariehamn.

Mottagningsavgifterna vid ÅVC är utformade så att besökaren betalar för varje säck eller släp enligt prislista på Mise ÅVC och Misebilen. Hushållen kan också köpa sopmärken på förhand för att underlätta avfallsavlämningen. Mottagning av begränsade mängder farligt avfall, återvinningsmaterial och rent trä/trädgårdsavfall kan avlämnas utan extra kostnad för hushåll med Misekort. Hushåll utanför Mise kan också avlämna avfall på Mise ÅVC, men då med tilläggsavgifter.

I hushållens grundavgift ingår ett Misekort som ger tillgång till Mise ÅVC, Misebilen och till återvinningsstationer. Kombinationen av bemannad ÅVC, mobil ÅVC, återvinningsstationer, låsta hus för brännbart avfall/bioavfall och fastighetsnära hämtning i kärl/säck säkerställer en hög servicenivå gentemot medborgarna.

AVFALLSTJÄNSTER

De olika avfallstjänsterna innebär översiktligt: fastighetsnära avfallshämtning i flerkärl (140-660l), fastighetsnära avfallshämtning i fyrfackskärl, Låsta hus, säckhämtning i skärgård samt flak och containertömningar för kommunala verksamheter. Tjänsterna beskrivs mer utförligt i avfallstaxan.

Förändring mot budget 2022: ökning om nästan 150 000€ jämfört med Budget 2022

Budgetmotivering: Indexjusteringar enligt avtal medför ökade kostnader

Planmotivering: planåren är beräknade med en generell ökning om 5 % för avfall och transport, men korrigeras för indexjusteringar enligt avtal.

8.1 PROJEKT

Projekt hanteras genom projektplaner och projektrapportering. Projekten berör både förvaltning, ekonomi, avfallshanteringssystemet, information och kommunikation med mera.

PROJEKT 2023	BUDGET
FAKTURAHANTERINGSPROJEKT	
Faktureringsystem	
Kostnader	6800
Interna personalkostnader	1000
EKONOMIPROJEKT	
Ekonomisystem	
Kostnader	4600
Interna personalkostnader	1000
INFORMATIONSPROJEKT	
Fyracksbroschyr revidering och nytryck	
Kostnader	2200
Interna personalkostnader	100
Information i medlemskommuner	
Kostnader	400
Interna personalkostnader	500
AVFALLSHANTERINGSSYSTEM	
Låsta Hus projekt	
Kostnader	8080
Interna personalkostnader	700
Nya skyltar Mise ÅVC	
Kostnader	0
Interna personalkostnader	0
EU projekt (cirkulär ekonomi)	
Kostnader	0
Interna personalkostnader	300
Textil	
Kostnader	700
Interna personalkostnader	700
Slamtömningsregister	
Kostnader	3000
Interna personalkostnader	2000
FÖRVALTNINGSPROJEKT	
Utredningar i enlighet avfallsplan	
Kostnader	100
Interna personalkostnader	1000
	33 180,00 €
Summa kostnader externt	26 180,00 €

Tabell 5. Översikt över projekt 2023.

FAKTURERINGSSYSTEM

Implementering av olika moduler i faktureringsystem. Projektet innebär utbildning och installation av program.

EKONOMISYSTEM

Införandet av ett nytt ekonomisystem påbörjades redan 2020, men på grund av pandemin och byte av personal har projektet skjutits fram och påbörjades 2022 för att tas i bruk 2023. Ekonomisystemet görs i samarbete med Mariehamns stad.

FYRFACKSBROSCHYR

Fyrfackbroschyren kommer att uppdateras med bland annat val av olika tömningsintervall för A-kärl och B-kärl, men även information om sortering, uppehåll i tömningar, placering av kärl mm

INFORMATION TILL MEDLEMSKOMMUNER

Projektet innebär olika informationsinsatser i Mises medlemskommuner, det kan vara medborgarmöten, aktiviteter vid lokala livsmedelsaffär m.m. Särskilt fokus i skärgården för att informera om tjänsten Låst Hus.

LÅSTA HUS

Projektet innebär förnyelse av lås och andra anordningar för att underlätta service och underhåll på de låsta stationerna. Nya solcellspaneler och regulatorer ska införskaffas till de större stationerna vid S-Market och Kantarellen.

EU PROJEKT

Det finns inga konkreta planer för ett EU projekt, men Mise utreder möjligheter. EU projekt till exempel via Central Baltic är fullt finansierade av EU och Landskapsregeringen.

TEXTIL

Från 1.1.2023 är det krav på att kommunerna sorterar ut textilavfall. Utsortering av textil har Mise haft på Mise ÅVC och Misebilen sedan 2017 då ett projekt med Fixtjänst genomfördes. Tyvärr kunde inte samarbetet med Fixtjänst fortsätta men Mise har fortsatt sorterat ut textil. Den insamlade textilen går huvudsakligen till energiåtervinning med viss utsortering av material till MiseReturen för återbruk. Under 2023 fortsätter Mise sortera ut textil samtidigt som en utredning tillsammans med övriga kommuner på Åland pågår för att gemensamt hitta lösningar för materialåtervinning av textil.

SLAMTÖMNINGSREGISTER

Ett uppföljningsutskick gällande hushållens slamtömning är planerat att genomföras under året.

UTREDNINGAR I SAMBAND MED AVFALLSPLAN

I avfallsplanen finns en antal utredningar gällande vissa avfallslag som ska utredas om det finns möjlighet för att hantera lokalt på Åland t.ex. textil, trä, glas. Utredningar görs oftast i samband med en högskolepraktik eller liknande.

Förändring mot budget 2022: minskning av kostnader med 29 690€ jämfört med budget 2022

Budgetmotivering: Med anledning av kostnadsbesparingar kommer endast de nödvändigaste projekten att genomföras.

8.2 STYRANDE DOKUMENT

Styrande dokument som förvaltningen har till stöd är grundavtal, avfallsplan, föreskrifter, förvaltningsstadga, avskrivningsplan och budget. Utöver dessa finns också arvodesstadga, delegeringsbeslut, fakturahanteringsprinciper, ärendehanteringsprinciper, kundhanteringsprinciper och avfallshanteringsprinciper. Ett nytt principdokument gällande ekonomihantering är under framtagande.

9. AVFALLSPLAN 2020–2030

Styrelsen kan genom att aktivt medverka i Mise aktiviteter, upprätta till exempel arbetsgrupper inom styrelsen för att uppfylla planens olika mål. Mise kan i sin verksamhet stödja kommunernas sociala ansvar, särskilt då det gäller att uppnå avfallstrappans mål genom att samarbeta med medlemskommuner, arbetsförmedlingen och tredje sektorn. Mise arbetar kontinuerligt genom olika projekt inklusive uppföljning mot styrelsen med att uppfylla mål enligt planen.

10. MISE VISION 2030

”År 2030 är avfallshanteringen inom Mise en dynamisk verksamhet i ett hållbart samhälle. Allt avfall behandlas som en resurs. År 2051 har allt avfall ersatts av återbruk och materialåtervinning. Avfallshanteringen har då blivit en viktig del av den cirkulära ekonomin.

Infrastruktur

Avfallsinsamlingen sker så nära hushållen och övriga Misekunder som möjligt.

Mises återvinningscentral på Svinryggen ses som en plats för god och effektiv resursanvändning. Ledordet är att ”ta till vara” och för besökare ska det vara lätt att göra rätt.

MiseReturen har utvecklats så att återanvändning och återbruk hamnar i fokus innan medborgarna lämnar avfall på ÅVC rampen.

All avfalls- och resurshantering på Åland samlas på Svinryggen för att uppnå bästa möjliga samarbeten och synergieffekter för att minska konsumtionen, öka återanvändningen och utesluta resursslöseri.

2030 ska alla transporter vara fossilfria och 2051 ska transporterna använda lokalt producerade drivmedel.

Mise fokuserar på Ålands hållbarhetsagendas mål om hållbara och medvetna konsumtionsmönster och ökad andel energi från förnyelsebara källor samt ökad energieffektivitet. Mise arbetar för en god vattenkvalitet. (Mål 7,6 och 3 i hållbarhetsagendan)

Medborgarens delaktighet

År 2030 är Mises avfallshanteringssystem smidigt och enkelt. Olika effektiva digitala lösningar gör att medborgaren själv kan sköta tjänster som rör hushållens avfallshantering. Till exempel digitalt Misekort och elektronisk ärendehantering.

Alla medborgare har god kännedom om avfallsminimering och avfallshanteringen sker utan miljöpåverkan och avfall betraktas som en resurs. Alla medborgarna sorterar sitt avfall och skräpar inte ned.

Mise kommer ständigt att hitta nya lösningar för övergång till cirkulär ekonomi. Material som inte kan återanvändas direkt ska repareras eller förädlas för att användas på nytt. Material som kasseras måste man betala för. Allt material har ett värde och ska tas tillvara. ”

Organisation

Mise är en rättssäker och effektiv organisation vars verksamhet är ekologiskt och socialt hållbar.

Alla kommuner på Åland är en del i Misesamarbetet. ”

10.1 ÅLANDS HÅLLBARHETSAGENDA

Hundratals personer från samhällets alla delar jobbade fram under våren 2016 visionen för Åland: ”Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar!” Nätverket Bärkraft bildades där många olika aktörer tillsammans arbetar för att uppfylla agendan.

Hållbarhetsagendan innehåller sju strategiska utvecklingsmål för Åland 2030:

1. Välmående människor vars inneboende resurser växer.
2. Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället.
3. Allt vatten har god kvalitet.
4. Ekosystem i balans och biologisk mångfald.
5. Attraktionskraft för boende, besökare och företag.
6. Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet.
7. Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

Mise är en aktör i nätverket och arbetar efter de strategiska utvecklingsmålen för att delta i arbetet för ett hållbart Åland 2051.

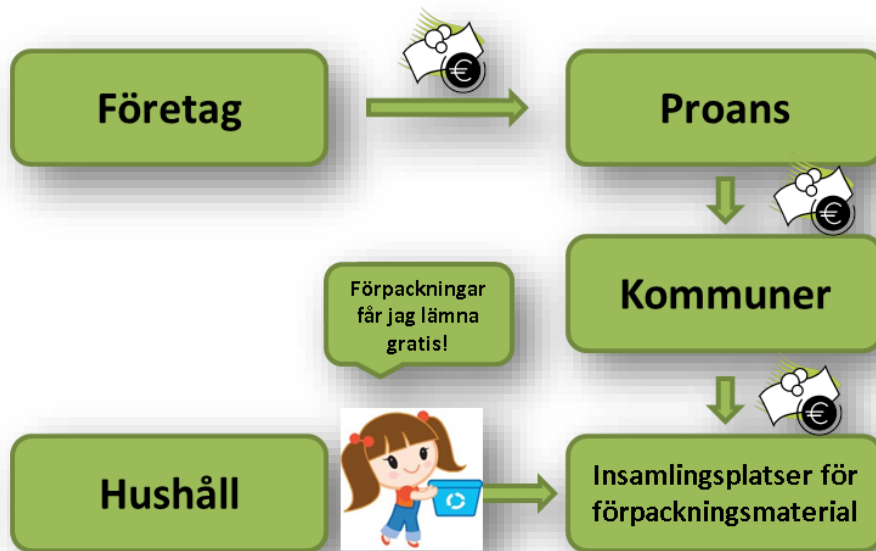
11. KONCERNEN

Till Mise hör dotterbolaget Producentansvar Åland Ab (Proans). Ägarandelen är samtliga aktier i bolaget (100 %).

PRODUCENTANSVAR ÅLAND AB (PROANS)

Proans bildades som en särskild lösning för producentansvar för förpackningar på Åland. Målet har hela tiden varit att avyttra Proans till näringslivet, men det har inte funnits något intresse. En ytterligare problematik är att det är omöjligt att få till en lagstyrd lösning med Finland på grund av självstyrelselagen. Mise arbetar kontinuerligt för att hitta framtida lösningar för förpackningar med de finska systemen på en mer samarbets- och frivillig lösning. Proans finns dock kvar så länge det inte finns en annan lösning.

Proans syfte är att överta producenternas ansvar och erbjuda företag på Åland en lösning på sitt lagstadgade ansvar. 2009 började Proans överta producentansvaret från företagen. Det är Proans målsättning att insamlingen av förpackningsavfall på Åland ska vara fullständigt integrerat med det kommunala insamlingssystemet. Idag har Proans avtal med samtliga kommuner på Åland. Kommunerna ska stå för planering och drift av insamlingssystemet medan Proans står för producenternas del av finansieringen.

Figur 2. Företagen betalar till Proans. Proans betalar till kommunerna som i sin tur ordnar insamlingsplatser där hushåll kan lämna förpackningsmaterial avgiftsfritt och tar även hand om avfallet.

Proans har idag drygt 80 medlemsföretag på Åland som har en omsättning över en miljon euro. Mise har idag en årlig ersättning från Proans på ca 80 000€. Det täcker långt ifrån hela kostnaden för hanteringen av förpackningsmaterialet men det är en bit på vägen.

ÖVRIGA ÄGARANDELAR

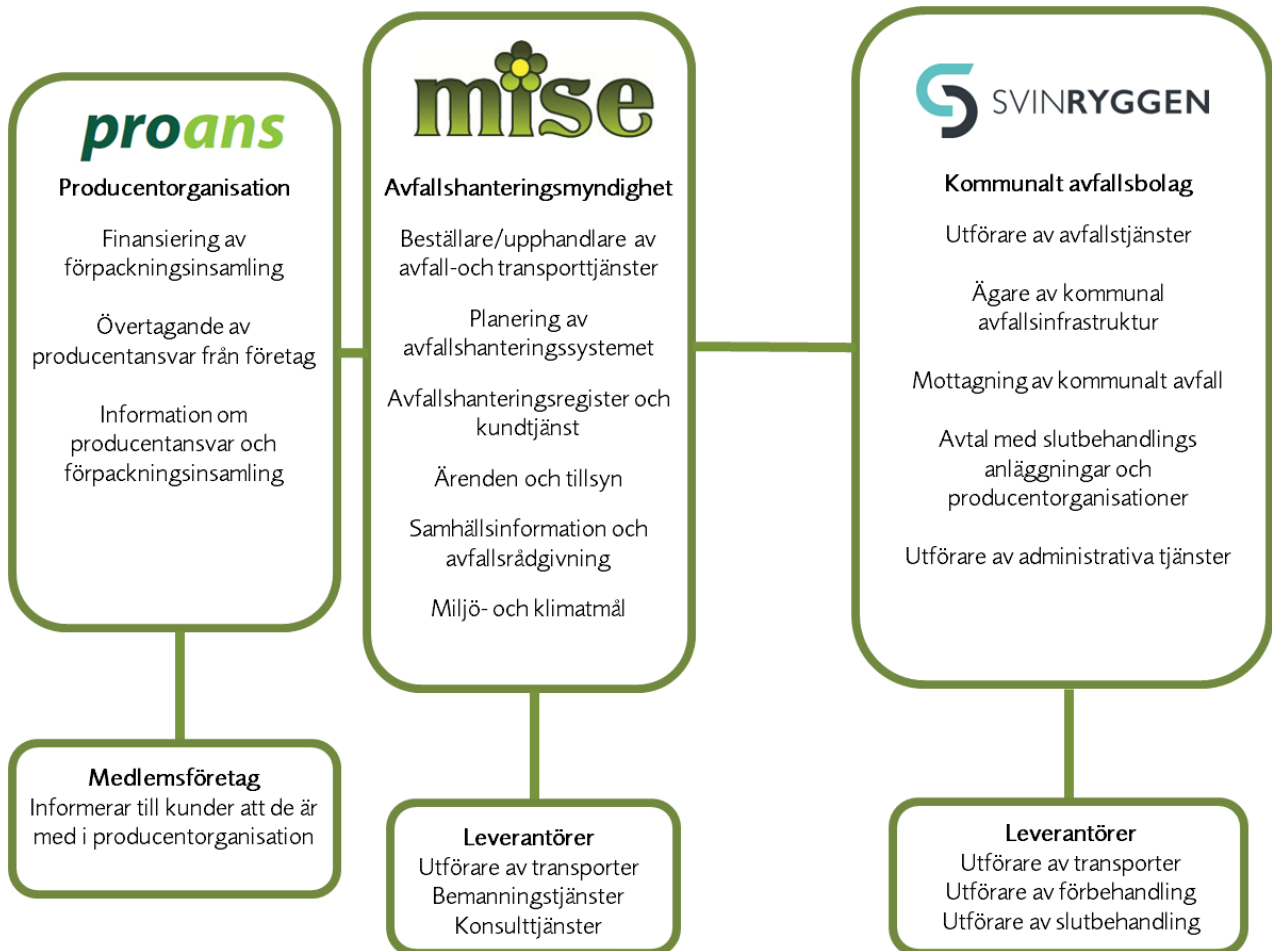
Mise äger följande aktier:

- Åda Ab 1 aktie
- Svinryggens deponi Ab 1 aktie

12. FUNKTIONER I KOMMUNAL AVFALLSHANTERING

Mise planerar avfallshanteringen i medlemskommunerna och köper (upphandlar) avfallshanterings tjänster av privata entreprenörer och från Svinryggens Deponi Ab.

Proans skapar utrymme för verksamheter att uppfylla sitt producentansvar. Svinryggen utför tjänster inom avfallsarbete och den administration som uppstår i samband med avfallsarbetet för dess ägare, de åländska kommunerna.

13. MISE STYRS AV MEDLEMSKOMMUNERNA

Mise styrs av medlemskommunerna och verkar i alla medlemskommuners intresse. Samarbetet med kommunkanslierna och förvaltningarna ska leda till ömsesidig nytta och en förbättrad service gentemot invånarna. Beslutsprocessen mellan Mises styrelse och medlemskommunerna ska vara transparent och tydlig. Större förändringar av verksamheten ska förankras i medlemskommunerna innan beslut tas. God kommunikation med medlemskommunerna är nödvändig för Mises verksamhet.

Ägarandelar i Mise baserat på grundkapital		
Mariehamn	62,58	%
Jomala	24,86	%
Hammarland	8,35	%
Lumparland	2,28	%
Kökar	1,38	%
Sottunga	0,55	%
Summa	100	%

Tabell 6. Ägarandelarna är baserade på det grundkapital som betalades in 2015 som i sin tur är baserat på invånarantal.

FÖRBUNDSSTÄMMOR

Kommunalförbundets högsta styrande organ är förbundsstämman. Varje medlemskommuns fullmäktige utser representanter till Mises stämma. Stämmor hålls varje vår och höst. Höststämman antar budget och avgifter medan vårstämman antar bokslutet. Övriga ärenden som kan behandlas av stämman är grundavtalet, föreskrifter, stadgor, instruktioner samt de frågor som styrelsen lyfter till stämman. Extrastämmor hålls om det finns behov av t.ex. ändringar i avgifter och/eller budget.

KOMMUNIKATION MED MEDLEMSKOMMUNER

Inför varje stämma finns det möjlighet att hålla ett informations- och diskussionsmöte om behov uppstår. Avsikten med mötena är att presentera ärenden, förankra frågor och information bland de kommunala beslutsfattarna samt att samla in synpunkter. Mötena är också ett forum för att säkerställa att de som beslutar (styrelserna), de som föredrar ärendena (kommundirektörerna) och de som framför kommunernas beslut (stämmorepresentanterna) kan sätta sig in i förslagen innan beslut fattas.

Representanter från Mises styrelse och tjänstemän från förvaltningen träffar kontinuerligt representanter från medlemskommunerna för att ytterligare insamla idéer, åsikter samt för att bidra till ökad delaktighet med medlemskommunerna.

Därutöver hålls informationstillfällen för medlemskommunernas tjänstemän och förtroendevalda då behov uppstår.

14. BUDGETEN I SIFFROR

Verksamhetens totala intäkter är budgeterade till 4 154 396 € och verksamhetskostnader till 3 900 288 €. Avskrivningarna är budgeterade till 140 292 € för investeringar främst i avfallskärl. Finansiella intäkter uppgår till 2 000 € och finansiella kostnader uppgår till 39 737 €.

15. RESULTATRÄKNING 2023 OCH EKONOMIPLAN 2024–2025

SAMT FINANSIERING

RESULTATRÄKNING OCH NYCKELTAL

	Bok 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetsintäkter	3 594 186	3 938 520	4 154 396	4 237 484	4 322 234
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-3 466 873	-3 714 420	-3 900 288	-3 936 165	-4 014 888
Verksamhetsbidrag	127 313	224 100	254 108	301 319	307 346
Skatteintäkter					
Statsandelar					
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter	1 793	2 000	2 000	2 500	2 500
Övriga finansiella intäkter					
Räntekostnader	-8 861	-8 000	-39 737	-39 737	-39 737
Övriga finansiella kostnader					
Årsbidrag	120 245	218 100	216 371	264 082	270 109
Avskrivningar och nedskrivningar	-143 440	-139 200	-140 292	-140 000	-140 000
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Räkenskapsperiodens resultat	-23 195	78 900	76 079	124 082	130 109
Bokslutsdispositioner					
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	-23 195	78 900	76 079	124 082	130 109

RESULTATRÄKNINGENS NYCKELTAL

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader %	103,67 %	106,03 %	106,52 %	107,66 %	107,66 %
Årsbidrag/Avskrivningar %	84 %	157 %	154 %	189 %	193 %
Årsbidrag, euro/invånare	6,14 €	11,14 €	11,05 €	13,49 €	13,80 €
Invånarantal Mise kommuner	19 578	19 578	19 578	19 578	19 578

Finansiering	Bok 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Belopp i euro, totalt					
Årsbidrag (a)	120 245	218 100	216 371	264 082	270 109
Ökning av långfristiga lån	140 000	40 000	49 000	31 000	25 000
Minskning av lån	-166 118	-95 030	-99 000	-100 000	-100 000
S:a nettouplåning under året (b)	-26 118	-55 030	-50 000	-69 000	-75 000
Övriga förändringar i finansieringsposterna (c)	0	0	0	0	0
Inkomster från investeringar	0	0	0	0	0
Utgifter för investeringar	-140 000	-40 000	-49 000	-31 000	-25 000
S:a Investeringar (d)	-140 000	-40 000	-49 000	-31 000	-25 000
Förändring av likvida medel (a+b+c+d)	-45 873	123 070	117 371	164 082	170 109
Länestock 31.12	821 049	765 857	719 826	655 826	585 826
Lån euro/invånare	42	39	37	33	30
Invånarantal	19 578	19 578	19 578	19 578	19 578

Tabell 7. Resultaträkning budget 2023, jämförelse med budget 2022, samt plan för 2024 – 2025.

15.1 LÅNGFRISTIGA LÅN, GRUNDKAPITAL SAMT KAPITALTILLSKOTT

Tabell över upptagna lån, checkräkningskrediter inklusive saldo samt Kapital- och grundkapital.

BANKLÅN och CHECKRÄKNINGSLIMITER MISE

År och Konto	Lån/kredit nr	Brutto belopp/Lyft	Amorterat	Används/Saldo per 31.12
2018				
2710	Limit 660100-1175413			4 360
				4 360
2019				
2710	Limit 660100-1175413			2 347
2520	Lån 660100-77622066	500 000	62 500	437 500
SUMMA skulder till bank per 31.12.2019				439 847
2020				
2710	Limit 660100-1175413			27 915
2711	Limit 557804-271822			12 110
2520	Lån 660100-77622066		83 333	354 167
2540	Lån FI33 5578 0481 0627 93	500 000	7 000	493 000
SUMMA skulder till bank per 31.12.2020				887 192
2021				
2710	Limit 660100-1175413			32 265
2711	Limit 557804-271822			151 251
2711	Limit 163030-13508			155 047
2520	Lån 660100-77622066		83 333	270 833
2540	Lån FI33 5578 0481 0627 93		80 500	412 500
2541	Lån FI25 5578 0481 0691 45	140 000	2 285	137 715
SUMMA skulder till bank per 31.12.2021				1 159 611
2022 per oktober 2022				
2710	Limit 660100-1175413			0
2711	Limit 557804-271822			165 106
2711	Limit 163030-13508			46 467
2520	Lån 660100-77622066		32 680	238 153
2540	Lån FI33 5578 0481 0627 93		35 000	377 500
2541	Lån FI25 5578 0481 0691 45		11 512	126 203
SUMMA skulder till bank per 31.10.2022				953 430

Avser lyfta ännu under 2022

40 000

Mise Grundkapital fördelat enligt grundavtal

Kommun	Andel	ägarandel
	31.12.2021	
Mariehamn	62 581,77 €	62,58 %
Hammarland	8 351,51 €	8,35 %
Jomala	24 858,26 €	24,86 %
Kökar	1 379,20 €	1,38 %
Lumparland	2 278,67 €	2,28 %
Sottunga	550,59 €	0,55 %
	100 000,00 €	100,00 %

Grundkapital infördes 2015 och baserades på invånarantalet vid tidpunkten.

Överföring av medel genomfördes från tidigare inbetalat kapitaltillskott samt inbetalning från Hammarland.

Kapitaltillskott Mise

Kommun	Inbet 2009	överföring till grundkapital	Kapitaltillskott 31.12.2021
Mariehamn	198 957,90 €	-62 581,77 €	136 376,13 €
Hammarland ¹			0,00 €
Jomala	72 348,33 €	-24 858,26 €	47 490,07 €
Kökar	9 043,54 €	-1 379,20 €	7 664,34 €
Lumparland	9 043,54 €	-2 278,67 €	6 764,87 €
Sottunga	9 043,54 €	-550,59 €	8 492,95 €
	298 436,85 €		206 788,36 €

1. Hammarland betalade inte in något kapitaltillskott då de inträdde senare i Mise

15.2 BUDGET RESULTATRÄKNING MED OLIKA TJÄNSTER

	Budget Helår 2022	Budget Helår 2023	Förändring i EURO
			
Verksamhetens intäkter, Avgifter			
28 % Grundavgifter	1 079 600	1 120 621	41 021
29 % Flerfamiljshus rörliga avgifter	1 118 700	1 208 768	90 068
37 % Fyrfack rörliga avgifter	1 411 160	1 480 699	69 539
6 % Avgifter övriga	234 000	237 977	3 977
100 % Summa avgifter	3 843 460	4 048 064	204 604
Understöd och bidrag			
Landskapsbidrag	0	0	0
Övriga verksamhetsintäkter			
Ersättning insamling PROANS	73 000	83 400	10 400
Övriga intäkter	22 000	22 932	932
Summa övriga intäkter	95 000	106 332	11 332
Summa verksamhetens intäkter	3 938 460	4 154 396	215 936
Verksamhetens kostnader			
Material och tjänster			
Material	-73 000	-73 000	0
SVIN avfallshanteringstjänst	-1 511 100	-1 404 755	-106 345
Miro o Transmar avfallshanteringstjänst	-1 276 700	-1 530 733	254 033
	-2 860 800	-3 008 488	147 688
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-413 000	-437 500	24 500
Personalbikostnader	-85 800	-79 700	-6 100
	-498 800	-517 200	18 400
Övriga kostnader			
Hyror Kontor	-33 000	-34 500	1 500
Övriga hyror (ÅS) arrende	-13 350	-12 800	-550
SVIN hyra av kärl och containers	-63 100	-62 400	-700
Övr. rörelsekostnader	-245 370	-264 900	19 530
	-354 820	-374 600	19 780
Summa Verksamhetens kostnader	-3 714 420	-3 900 288	185 868
Verksamhetsbidrag	224 040	254 108	30 068
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	2 000	2 000	0
Räntekostnader	-8 000	-39 737	31 737
	-6 000	-37 737	31 737
Årsbidrag	218 040	216 370	-1 670
Avskrivningar	-139 180	-140 292	1 112
Räkenskapsperiodens resultat	78 860	76 078	-558

16. INVESTERINGAR

Mise investerar i bilterminaler för ruttkörning för upphandlade fordonstransporter gällande den fastighetsnära hämtningen samt i nya och fyrfackskärl för hushåll. Nya kärl är kärl som används till flerbostadshus, verksamheter och återvinningsstationer. Mise väljer att investera i nya avfallskärl för att garantera lägsta möjliga kostnad för hushållen med hänvisning till mål 7 i Mises Avfallsplan 2020–2030. Investeringar i kärl finansieras genom banklån. Avskrivningarna för investeringarna följer Mise avskrivningsplan.

Investeringar 2023

	Budget 2023	Avskrivning	Finansiering
Nya flerkärl	35000	12 år	Lån
Kärl fyrfack nya	14000	12 år	Lån
Kopiator	6600	25%/år	
Kontorsmöbler	2000	25%/år	
Summa	57 600		

Investeringar 2024

	Plan 2024	Avskrivning	Finansiering
Nya flerkärl	25000	12 år	Lån
Kontorsmöbler	1000	25%/år	
Specialkärl Miljöpunkt	6000	5 år	Lån
Summa	32 000		

Investeringar 2025

	Plan 2025	Avskrivning	Finansiering
Nya flerkärl	25000	12 år	Lån
Kontorsmöbler	1000	25%/år	
Summa	26 000		

Förändring mot budget 2022: investeringar ökar med 14 600€ jämfört mot Budget 2022.

Budgetmotivering: Det finns behov av både kärl till flerkärlstjänster och till fyrfackstjänster

Planmotivering: För planåren minskar behoven av fyrfackskärl, flerkärl byts kontinuerligt ut i soputrymmen och återvinningsstationer, plan för ytterligare en miljöpunkt efter en utvärdering av miljöpunkten som infördes 2022.

17. EKONOMISKA FÖRKLARINGAR TILL BUDGETEN

INTÄKTER

- Försäljningsintäkterna består av avfallsavgifter, både grundavgifter och rörliga avgifter.
- Mises försäljning av administrativa tjänster till Proan samt intäkter från förpackningsproducenter genom Proans redovisas separat.

KOSTNADER

I budgeten finns följande verksamhetskostnadsposter:

- Inköp av material visar inköp av matavfallspåsar.
- Köp av tjänster. Denna post visar kostnaderna för köpta tjänster från Svinryggen, Miro, Transmar samt övriga leverantörer för transporter, avfallshantering, bemanning och övriga tjänster.
- Personalkostnader – löner, sociala avgifter samt övriga personalbikostnader ingår.
- Hyror (arrenden) för platser för återvinningsstationer, kontorshyra, containers/komprimatorhyror.
- Myndighetens övriga kostnader är bland annat informationskostnader, datatjänster, postavgifter, trycksaker, juridiska tjänster, sakkunskapstjänster, möteskostnader och andra kostnader.
- Finansiella kostnader är kostnader för limiträntor och kostnader vid upptagna banklån.